

Vlaams
Parlement

ingediend op **792** (2015-2016) – Nr. 1
26 mei 2016 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Joris Poschet

over de werking van het Vlaams-Europees
Verbindingsagentschap (vleva)

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:*

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe,
Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Caroline Croo, Daniëlle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete,
Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Uiteenzetting door de vertegenwoordigers van vleva	4
1.1. Toelichting door Luc Van den Brande	4
1.2. Toelichting door Jan Buysse.....	6
2. Vragen en opmerkingen van de leden	8
3. Antwoorden van de sprekers	10
3.1. Antwoorden van Jan Buysse	10
3.2. Antwoorden van Luc Van den Brande.....	12
4. Bijkomende vragen en antwoorden	13
Gebruikte afkortingen	14

Bijlage: [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) op www.vlaamsparlement.be

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed werd op 10 mei 2016 een gedachtewisseling gehouden over de werking van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap. Namens vleva werd aan deze gedachtewisseling deelgenomen door Luc Van den Brande (voorzitter) en Jan Buysse (algemeen directeur). De powerpointpresentatie die door de sprekers werd gebruikt, is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

1. Uiteenzetting door de vertegenwoordigers van vleva

1.1. Toelichting door Luc Van den Brande

Luc Van den Brande, voorzitter van de raad van bestuur van vleva, beseft dat men er zou kunnen van uitgaan dat de informatie over de Europese instellingen gemakkelijk doorstroomt naar de Vlaamse instellingen, vermits beide in Brussel gelegen zijn. Dat blijkt echter niet altijd zo vanzelfsprekend. Daarom werd tien jaar geleden vleva opgericht.

Waarom vleva?

Vleva wil organisaties zo snel mogelijk laten inspelen op nieuwe Europese regelgevingen en acties. De spreker beseft wel dat er op dit ogenblik wat minder Europese initiatieven zijn. Deze Europese Commissie heeft gesnoeid in de regelgeving en profileert zich als een meer politieke commissie. Ze wil focussen op de tien prioriteiten van haar politieke programma. Vleva wil ook best practices bekendmaken in het buitenland en bij de Europese instellingen. Het wil bruggen bouwen naar buitenlandse organisaties, zodat het Vlaamse middenveld en de overheden kunnen samenwerken en leren van anderen. Dat gaat verder dan netwerken alleen. Hij denkt aan de samenwerking tussen belangrijke Europese regio's zoals Schotland, Baden-Württemberg, Noordrijn-Westfalen, Vlaanderen, Lombardije en Catalonië. Vleva moet het ook gemakkelijker maken om subsidies te verwerven en een rechtstreekse lijn te hebben met strategische beleidsmakers, politici en lobbyisten. Het zal echter niet lobbyen voor individuele dossiers, waarvoor het trouwens ook niet de middelen heeft.

Vleva zorgt wel voor inzicht in de mogelijkheden binnen het kader van de EU. Momenteel is de discussie bezig over de midterm review van het 'multiannual financial framework', waarover de spreker rapporteur is in het Comité van de Regio's. Het is altijd een kwestie van middelen en mogelijkheden, maar het is toch belangrijk om ook op dat punt een bijdrage te kunnen leveren.

Er werd gekozen voor een sui-generisformule. Het gaat om een pps-formule. Bij de 32 leden zijn er niet alleen vertegenwoordigers van de overheid, maar ook leden uit de privésector, vaak sociaal-economische actoren met een toelage van de overheid. Bij de vertegenwoordigers van de overheid zijn er behalve die welke zijn aangewezen door de Vlaamse Regering, ook steden en gemeenten en provincies. De Vlaamse overheid en het Vlaamse middenveld krijgen een betere toegang tot het Europees beleid door het informatieplatform en het netwerk dat vleva hun biedt. Zo kunnen de leden van vleva hun Europese belangen tijdig en geïnformeerd behartigen.

Hoe helpt vleva u?

Vleva heeft vier kerntaken. Het is nieuwsmonitor, bruggenbouwer en belangenbehartiger en het vervult ook een loketfunctie. De functie als nieuwsmonitor impliceert dat het zorgt voor informatie over de Europese beleidsactualiteit, financiering, consultaties, conferenties, netwerkbijeenkomsten en vacatures. Vleva filtert en analyseert de informatie en organiseert een aanbod op maat.

Bruggenbouwer

Vleva kan een bruggenbouwer zijn door gebruik te maken van zijn netwerk van Vlaamse spelers, Europese instellingen en buitenlandse regio's. Het bouwt ook aan een netwerk van Vlamingen in Europese instellingen. Ondertussen zijn dat er enkele honderden. Vleva kan bijvoorbeeld een beroep doen op mensen als Jos Delbeke, directeur-generaal en klimaatexpert bij de Europese Commissie.

Hoe helpt vleva u?

Vleva treedt ook op als belangenbehartiger. Het probeert zijn leden te ondersteunen bij lobbyactiviteiten. Dat gebeurt via een publiek-private vzw met 32 leden uit de overheid en het maatschappelijk middenveld. Het is vooral belangrijk om proactief op te treden, om de juiste informatie bij de juiste persoon te brengen, op het juiste moment.

De loketfunctie betekent dat vleva een gratis wegwijzer is voor vragen. Dan gaat het om Europese initiatieven, contactpersonen, Europese subsidies en Europese jobs.

De spreker verwijst ook naar de vleva-subsidiewijzer die een heel handig instrument is.

Organisatie

Momenteel telt vleva 32 heel diverse leden en twee partners. Vleva heeft nooit leden aangezocht. Een aanvraag tot lidmaatschap wordt altijd afgewogen op basis van de toegevoegde waarde. Het is niet de bedoeling om IVA's en EVA's automatisch lid te maken van vleva. Er zijn ook twee partners, namelijk de Taalunie en het ministerie van de Duitstalige Gemeenschap. Het lidmaatschap van de Taalunie heeft te maken met de visie dat meertaligheid een belangrijke troef is voor de werkgelegenheid. Ook de aanvraag van het ministerie van de Duitstalige Gemeenschap werd positief beoordeeld. Dat ministerie kan, onder bepaalde voorwaarden, gebruik maken van de diensten van vleva. Dat is niet echt nieuw, want in de vorige eeuw heeft Vlaanderen al een aantal projecten van de Duitstalige Gemeenschap ondersteund, onder meer voor de uitbouw van zorginstellingen. Van het ministerie van het Waalse Gewest of van het ministerie van de Franse Gemeenschap zijn er tot nu toe geen aanvragen geweest.

Belangrijke partners van vleva zijn de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU en het DiV. In het begin waren er vragen bij de complementariteit van vleva, maar dat is nu niet meer het geval.

De presentatie bevat ook een lijst van de leden van de raad van bestuur, die in functie is tot 29 augustus 2016. De uittredende bestuurders hebben op een open en constructieve manier kunnen samenwerken met het management onder leiding van Jan Buysse. De algemene vergadering is net achter de rug. Er is ook een ledenlijst van de nieuwe raad van bestuur. Er zal meteen een wijziging moeten worden doorgevoerd, want Philippe De Backer is onlangs benoemd als staatssecretaris en er is een onverenigbaarheid met de uitvoerende macht.

Daarnaast is er ook het kleine professionele team van vleva.

Financiering

Binnen de financiering is vooral de overheidsdotatie belangrijk. Het bedrag ervan fluctueert wat van jaar tot jaar. Daarnaast zijn er de ledenbijdragen van 1000

euro per jaar en de vrijwillige bijdragen. Er zijn ook afspraken rond de deeltijdse detachering van twee liaisons. Dat is een bijdrage in inhoudelijke inbreng die het subsidiemechanisme vervolledigt. Ten slotte zijn er de operationele inkomsten.

De spreker stipt tot slot nog aan dat het vertrouwen in de Europese instellingen momenteel heel laag is. De laatste eurobarometer geeft aan dat momenteel slechts 32 percent van de Europese bevolking vertrouwen heeft in de Europese instellingen. Tegelijk voelt 65 percent zich wel Europeaan. Blijkbaar staan de mensen onvoldoende stil bij de vele zaken die dankzij Europa konden worden gerealiseerd. Een standvastig geloof in het Europese project is bijzonder belangrijk. De spreker heeft van Jean-Claude Juncker, de voorzitter van de Europese Commissie, de opdracht gekregen om te onderzoeken hoe de koppeling met de burgers versterkt kan worden en welke kritische, maar tegelijk overtuigende houding men kan innemen tegenover het Europese project.

Luc Van den Brande besluit zijn toelichting met een uitnodiging voor een tegenbezoek aan vleva. Dat kan een gelegenheid zijn om verder van gedachten te wisselen. Hij vindt het positief dat het Vlaams Parlement een rechtstreekse koppeling maakt met een aantal Europese verantwoordelijken en met federale instellingen.

1.2. Toelichting door Jan Buysse

Jan Buysse, algemeen directeur van vleva, begint met een citaat uit het voorwoord van het jaarverslag: "2015 was een bewogen jaar. Discussies op het scherp van de snede, over een mogelijke grexit en de moeilijke weg naar een gemeenschappelijke oplossing voor de vluchtelingen getuigden daarvan. Met het risico op een verbrokkeld Europa en de vaststelling dat het vertrouwen van de Europeanen daalt. Maar tegelijkertijd ook een meer politiek gerichte Europese Commissie die inzet op duurzame groei en meer banen, en daartoe een innovatief investeringsplan lanceerde. En met een Europees Parlement dat zijn weg zocht tijdens het eerste volledige werkingsjaar van de legislatuur. 2015 heeft ons geleerd dat je niet aan de Europese zijlijn kan staan. Ook u bent nauw betrokken bij het Europese debat: uw mening telt en uw bijdrage hierbij blijft belangrijk. Hier speel vleva zijn rol – ondertussen al tien jaar. We informeren u over wat er in Europa beweegt, vaak voor de impact ervan in Vlaanderen zichtbaar wordt. We verzamelen standpunten en brengen u in contact met EU-experts in binnen- en buitenland. De weg naar Europese steun vindt u samen met ons EU-subsidieteam. Ook in 2015 werkte vleva intensief samen met zijn partners: de Vlaamse overheid, de vleva-leden, buitenlandse regiovertegenwoordigingen en de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de EU. In dit jaarverslag kunt u alvast lezen hoe zij terugkijken op 2015. En omdat we dit jaar tien kaarsjes uitblazen, blikken we ook wat ruimer terug."

Terugblik in cijfers

De operationele werking van vleva wordt gepland op basis van het werkprogramma van de Europese Commissie dat elk najaar wordt gepubliceerd. Vleva heeft geen eigen agenda. De leden worden geconsulteerd over hun prioriteiten in het betrokken werkprogramma en de actie die ze van vleva verwachten. De vragen van de diverse leden worden gebundeld. In 2015 heeft vleva ongeveer 170 EU-initiatieven opgevolgd. Daarvan zijn er nu veertig afgerond: de besluitvorming op Europees niveau is achter de rug en/of de rol van vleva is uitgespeeld. Vleva heeft 73 events georganiseerd rond specifieke initiatieven, waarvan dertig rond subsidiëring. Op basis van een bevraging van alle deelnemers behaalt vleva een gemiddelde tevredenheidsscore van ongeveer tachtig percent voor zijn informatiesessies. In 2015 kreeg vleva 360 vragen van leden en van niet-leden, waarvan 232 over de EU-subsidies. De website had ongeveer 84.000 unieke

bezoekers. De nieuwsbrief telde ongeveer 2300 actieve abonnees. In 2015 waren er ook twee nieuwe leden, de BBL en IMEC. In de loop van het huidige jaar zijn er al vier nieuwe leden bijgekomen: Agrolink, Flanders Make, het Vlaams Instituut voor de Logistiek en de Vlaamse Landmaatschappij. Sinds 2015 zijn er ook twee partners, namelijk het ministerie van de Duitstalige Gemeenschap en de Taalunie.

Blikvangers

De spreker staat stil bij een drietal blikvangers die illustreren dat de samenwerking met het Vlaams Parlement optimaal verloopt, dat de eigen werking een constante vernieuwing en verdieping kent en dat vleva een verbindende rol vervult.

Een eerste blikvanger is de conferentie die in de gebouwen van het Vlaams Parlement werd georganiseerd over de mogelijkheden voor Vlaanderen binnen het EFSI, en ruimer, de EIB. Dat was eigenlijk een vervolg van een lunchoverleg in het Europees Parlement, met vleva-leden en leden van het Europees Parlement, dat meer gericht was op de besluitvorming omtrent EFSI. Dat werd ook door de EIB gewaardeerd.

Een tweede blikvanger was de informele gedachtewisseling over de Europese Structuur- en Investeringsfondsen. Bij veel actoren was er namelijk vraag naar een meer gelijkvormige interpretatie van het begrip 'staatssteun' door de Europese Commissie. Een informele dialoog tussen een aantal actoren en specialisten van de Europese Commissie kon op dat vlak meer duidelijkheid brengen.

Een derde blikvanger is de derde editie van het netwerkevenement van vleva. Dat gebeurde in samenwerking met de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de EU. Daarvoor werd Erik Jonnaert uitgenodigd, de secretaris-generaal van de Europese Vereniging van Autoconstructeurs. De discussie rond 'dieselgate', die toevallig in diezelfde periode op gang kwam, maakte zijn getuigenis over het belang van netwerken en lobbyen extra relevant. In 2016 zal vleva zeker een nieuwe editie van zijn netwerkevenement organiseren.

Vleva kan zijn leden en partners helpen om de drempel voor het contacteren van experts aanzienlijk te verlagen. Die drempel blijkt in de praktijk nog te bestaan, ook al zijn veel actoren binnen de Europese instellingen eigenlijk heel toegankelijk. Vleva beschouwt zichzelf als een facilitator. Het hoeft de expertise of de lobbying niet zelf te organiseren, maar het moet de experts en de beleidsmakers wel op het juiste moment samenbrengen.

De leden doen ook een beroep op vleva om op een structurele wijze het Europese beleid te kunnen opvolgen dat een impact heeft op hun werking. De meeste leden zijn immers niet in staat om zowel het Vlaamse als het federale en het Europese beleid continu op te volgen. Binnen het Vlaams-Europese netwerk van vleva kunnen de actoren ook kennis nemen van elkaars standpunten en zich daardoor laten inspireren.

De conclusie van de algemene vergadering was dat 2015 best succesvol was. In 2016 probeert vleva nieuwe stappen vooruit te zetten. Het Vlaams Parlement kan vleva helpen om het in de toekomst nog beter te doen.

Tien jaar vleva

Vleva bestaat tien jaar. Van die gelegenheid wil het gebruik maken om zijn partners en zijn opdracht in de aandacht te brengen. Een eerste prioriteit is de

voorbereiding van de Vlaamse EU-toekomstvisie. Daarbij heeft vleva de opdracht om het consultatief traject met middenveld en lokale overheden mee te organiseren. In dat kader heeft vleva in samenwerking met het DiV een drietal toekomstseminaries georganiseerd, twee in 2015 en een in 2016. De verslagen van die seminaries zullen via de minister-president ter beschikking worden gesteld van het Vlaams Parlement. Dat project is afgerond. De toekomstvisie zelf zal in de nabije toekomst worden aangepakt.

Een tweede prioriteit is de opvolging van belangrijke EU-initiatieven. Dit jaar gaat het om 117 initiatieven. Sinds 1 maart 2016 is er ook een beleidsmonitor. Dat is een extra stap in de monitoring, die gecreëerd werd op vraag van de leden. Daarmee probeert men zoveel mogelijk proactief in te spelen op nieuwe Europese initiatieven. Aan de hand van een tijdlijn zullen de leden en de experts beter kunnen uitmaken waar en wanneer ze het best kunnen ingrijpen. Er wordt ook inzicht gegeven in de formele standpunten van de Vlaamse en de federale regering, in discussies binnen het Vlaams Parlement en in standpunten van leden. Er is ook verslaggeving van de eigen informatiesessies van Vleva. Dat moet leiden tot een levend, interactief dossier waar men op elk moment de laatste stand van zaken en de ruimere Vlaams-Europese context van het dossier kan raadplegen. Op dit ogenblik zijn er 28 informatiesessies gepland. Er zijn al een aantal sessies georganiseerd, bijvoorbeeld over EU-subsidies. Eind januari was er een informatiesessie over de prioriteiten van de Vlaamse Regering binnen het werkprogramma van de Europese Commissie. Dat werd georganiseerd in samenwerking met het DiV. Er is dus steeds meer afstemming met de Vlaamse Regering over de prioriteiten. Voor negentien dossiers wordt er contextopvolging georganiseerd.

Ten slotte wil vleva vooral inzetten op de uitbouw van het Vlaams-Europese netwerk. Daarvoor wil het inzetten op drie grote Vlaams-Europese netwerk-events. Op 13 januari werd er, in het kader van de nieuwjaarsreceptie, een ludieke terugblik en vooruitblik gegeven op het Europese jaar, met Hendrik Vos en Rob Heirbaut. Op 30 juni is er de vierde editie van het Vlaams-Europees netwerkevent. Jyrki Katainen, vicevoorzitter van de Europese Commissie, zal daarbij aanwezig zijn. Medio oktober zal er een feestelijk najaarsevenement worden georganiseerd.

Op 12 mei zal vleva opnieuw aanwezig zijn in het Vlaams Parlement, voor de State of the European Union van Kader Abdolah, die het zal hebben over zijn ervaring als schrijver op de vlucht. Op vraag van zijn leden blijft vleva ook inzetten op bilaterale contacten en infosessies. Het neemt ook deel aan tal van EU-netwerken om op informele wijze informatie te vergaren en om tegelijkertijd een aantal Vlaamse praktijken voor het Europese voetlicht te plaatsen.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

Herman De Croo wil weten wat de opbrengst is van de ledenbijdrage, de vrijwillige bijdrage en de operationele inkomsten. Hij vraagt ook welke de 117 dossiers zijn waarvan Jan Buysse sprak. Zijn dat vragen van eigen leden of vragen van het parlement? Ten slotte wil hij nog weten wat het Vlaams Parlement daarmee kan doen.

Joris Poschet heeft begrepen dat het opzetten van een netwerk van Vlamingen binnen Europese instellingen een nieuwe prioriteit was in 2015. Hoe wordt dat geëvalueerd? Kan dat netwerk nog worden uitgebreid? Werkt vleva samen met het verbindingsbureau Brussel-Europa? Heeft het een tegenhanger aan Franstalige kant, waarmee het kan samenwerken?

Vroeger waren er in de raad van bestuur van vleva drie vrouwen op vijftien leden, nu zijn dat er vier op veertien. Een betere 'gender balance' zou toch mogelijk moeten zijn.

De tevredenheid over vleva is blijkbaar heel groot, maar het kan altijd beter. Op welke punten is er nog verbetering mogelijk?

Karl Vanlouwe vindt het positief dat de uiteenzetting ook cijfermateriaal bevatte. Ook hij wil wat meer duidelijkheid over de 117 dossiers. Passen die binnen de EU-subsidiegids?

Als ondernemingen willen deelnemen aan een subsidieproject, dan moet dat via de federaties verlopen. Zou het niet zinvol zijn om ook rechtstreeks met de ondernemingen te werken? Welk van de 117 dossiers hebben betrekking op ondernemingen en welke op overheden?

Is het een opdracht van vleva om het belang van TTIP en CETA voor de Vlaamse economie te benadrukken?

Het plan-Juncker heeft gesneden in de bestaande subsidieprogramma's, onder meer in Horizon 2020 en in Connecting Europe Facility. Heeft dat concrete gevolgen gehad voor de subsidiëring van leden van vleva?

Tine Soens weet dat de Europese regelgeving een grote impact heeft op verenigingen. Op het Europese niveau bestaat er niet zoiets als een vzw. Volgens de Verenigde Verenigingen is een groepslidmaatschap niet mogelijk bij vleva. Misschien kan die organisatie hier eens worden uitgenodigd om deze problematiek toe te lichten?

Güler Turan zegt dat ze dagelijks een briefing ontvangt van de beleidsmonitor over de dossiers die haar interesseren. De bestaande beleidsmonitor functioneert dus al voor politici.

Ze sluit zich aan bij de opmerking van Karl Vanlouwe over het rechtstreeks werken met bedrijven. Een gelijkaardige opmerking geldt ook voor de gemeenten. Moeten ze werken via de VVSG, die lid is van vleva, of kunnen de afzonderlijke gemeenten eigen vragen stellen? Op vraag van de stad Gent werd een bespreking gewijd aan de impact van het TTIP op de gemeenten. Wat heeft dat opgeleverd? Was er veel interesse van de gemeenten?

Op vraag van de minister-president werd de visietekst over de EU mee voorbereid door vleva. In dat kader werden er drie workshops georganiseerd. Welke stakeholders waren daarbij betrokken? Was dat voldoende om een zo breed mogelijk netwerk uit te bouwen en om een groot draagvlak te realiseren voor de visienota? Is er nog meer input nodig vanuit de basis?

Karim Van Overmeire wijst erop dat Europa zich in woelige wateren bevindt. Het voordeel daarvan is dat er eindelijk een debat ten gronde wordt gevoerd over de meerwaarde van de instellingen. Hij veronderstelt dat die zich daardoor meer zullen gaan toeleggen op hun kerntaken. In het verleden was Europa als het ware een geloofspunt. Men hoeft niet akkoord te gaan met alle kritiek op Europa, maar de vraag is wat het alternatief is.

Zijn belangrijkste vraag betreft de betrokkenheid van de Vlaamse steden en gemeenten bij Europa. Daarbij heeft hij het niet over de grotere steden, maar over de doorsnee. Is er ondertussen al wat meer interesse? Is de situatie in Vlaanderen vergelijkbaar met die in andere landen? Persoonlijk denkt het lid dat de Vlaamse steden en gemeenten veel kansen laten liggen.

Wat houdt de loketfunctie van vleva precies in? Wordt daar vaak gebruik van gemaakt? En wie doet daar een beroep op?

Hoe zijn de Franstaligen georganiseerd? Welke organisaties hebben de vergelijkbare regio's in Europa? Vorig jaar was vleva nog uniek in zijn soort. Hij suggereert om een benchmarking te doen. Dat zal misschien informatie opleveren over best practices.

Rik Daems wil weten wat het verschil is tussen een lid en een partner. Hoe wordt men lid of partner? Hij ziet geen lijn in het huidige ledenbestand. Hoe zou dat er idealiter moeten uitzien en hoe kan men in die richting evolueren? Als een organisatie op een correcte en transparante manier invloed wil uitoefenen op het beleid, dan zou ze een ledenbestand moeten hebben dat representatief is voor die doelstelling.

Hij vindt dat de EU net als de VS zou moeten beschikken over een Lobbying Act. Dat zou tot een grotere transparantie kunnen leiden. In Europa is er niets geregeld en zijn alle praktijken toegelaten, behalve als ze bij wet als strafrechtelijk vervolgbaar gedefinieerd worden. Hoe verloopt het beïnvloedingsproces van vleva? Normalerweise is dat gebaseerd op de grootste gemene deler van de huidige leden. Wat met de anderen? Dat is eigenlijk een principiële vraag. Hoe is de relatie met de Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie?

De spreker is persoonlijk geen voorstander van subsidies. Hij ziet dat als een belastingverhoging die op arbitraire wijze gegeven wordt aan diegenen die toevallig voldoen aan de voorwaarden. De Europese subsidiepot is verschillende keren groter dan het bnp van België. De toekenning van subsidies verloopt langs een louter administratieve weg. De democratische controle is heel klein. Vermits die subsidiepot echter bestaat, vindt hij het belangrijk om daarvan zoveel mogelijk te capteren. Slaagt vleva erin zijn leden daarbij te helpen?

3. Antwoorden van de sprekers

3.1. Antwoorden van Jan Buysse

Jan Buysse antwoordt dat de dotatie van de Vlaamse overheid ongeveer negentig percent van de financiering van vleva vertegenwoordigt en de ledenbijdrage ongeveer tien percent. De beperkte operationele inkomsten zijn voornamelijk afkomstig van de verhuur van de zalen.

Het is belangrijk dat de leden zich engageren, niet alleen omwille van de financiering, maar ook omwille van de binding. Bij de oprichting van vleva vroegen sommigen zich af of het eigenlijk niet ging om een overheidsopdracht. Los van die ideologische discussie wordt vastgesteld dat de leden, door het feit dat ze moeten betalen, ook een return on investment verwachten.

De 117 dossiers hebben betrekking op Europese initiatieven, voorstellen van richtlijn of voor een herziening van richtlijn. Het kan ook gaan om de vraag van een organisatie om een evenement op te zetten naar aanleiding van een bepaalde subsidiecall. Als er sprake is van een afgerond dossier, dan betekent dit dat de gevraagde actie afgerond werd of dat de besluitvorming over een regelgevend dossier werd afgerond op EU-niveau.

De opdeling van de dossiers tussen de verschillende actoren is terug te vinden in het jaarverslag.

Vleva is in principe rechtstreeks bereikbaar voor vragen van individuele actoren zoals bedrijven, gemeenten en organisaties. Dat geldt zeker voor de subsidiewerking.

Voor elk Europees programma is er binnen Vlaanderen of binnen België een specifiek contactpunt. Vleva vervangt die contactpunten niet. Het helpt wel onderzoeken of een concreet projectidee in aanmerking komt voor Europese financiering, eventueel via een lening. Het informeert de actoren ook bij welk contactpunt ze terecht kunnen. Het kan de actoren niet dwingen om een dossier in te dienen en het kan ook niet garanderen dat ze de gevraagde financiering zullen binnenhalen. De Vlaamse overheid is momenteel bezig met een inventarisoefening, op basis van het gebrekkige EU-cijfermateriaal en een bevraging van de verschillende departementen. Zo wil het achterhalen welke EU-subsidies Vlaanderen effectief binnenhaalt. Horizon 2020 is de belangrijkste subsidiebron, maar niet de enige. Tot nog toe zijn er geen alomvattende cijfers over de EU-subsidies voor Vlaanderen.

Het Vlaams EU-netwerk was niet alleen in 2015 een prioriteit voor vleva. Dat blijft belangrijk. De Vlamingen die werken in de Europese instellingen hebben minder behoefte aan een eigen netwerk dan hun buitenlandse collega's. Toch is het interessant om hen op geregelde tijdstippen samen te brengen en om hen te informeren over waarmee vleva bezig is. Zo kan er van hen ook meer informatie worden verkregen. De neutraliteit van vleva ten opzichte van die actoren is daarbij een meerwaarde. Vlaanderen kan wel beter inspelen op bepaalde embryonale initiatieven van de Europese instellingen. Om dat te faciliteren, stelt vleva zijn locatie ten dienste van actoren die iets willen organiseren. Vleva wil ook blijven inzetten op zijn thematische werking waarbij het zoveel mogelijk de experts van het middenveld, van de lokale en de Vlaamse overheden en van de Europese instellingen betreft.

De samenwerking met Brussel en Wallonië is beperkt. Er is wel uitwisseling van informatie. Tot nog toe heeft vleva jammer genoeg geen Waalse tegenhanger. In Brussel is er wel een organisatie, die zich richt op het onthaal van expats en op het informeren van Brusselaars over de impact van Europa. Deze organisatie werkt niet rond de doorstroming van informatie over bepaalde thema's. Met het aandachtspunt rond 'gender balance' zal rekening worden gehouden.

Vleva blijft leden en deelnemers van de events systematisch bevragen over zijn dienstverlening. De antwoorden zijn over het algemeen vrij beperkt en niet altijd representatief.

Vleva werkt voornamelijk met vertegenwoordigers van het middenveld. Het is niet zo gemakkelijk te omschrijven welke actoren eigenlijk lid zouden moeten zijn. Sommige organisaties horen daar thuis, maar hebben tot nog toe geen lidmaatschap aangevraagd. Daarbij denkt hij onder meer aan de vakbonden. De activiteiten van vleva staan ook open voor de niet-leden, maar het zijn de leden die de agenda bepalen.

Rik Daems herhaalt zijn vraag naar het profiel van potentiële vleva-leden. Werden er al kandidaat-leden geweigerd? *Jan Buysse* benadrukt dat vleva zelf niet prospecteert naar nieuwe leden. Het profiel van potentiële leden omschrijven is niet evident. Men zou niettemin kunnen zeggen dat het gaat om een organisatie die een substantiële doelgroep binnen het Vlaamse middenveld vertegenwoordigt en die bereid is een engagement op te nemen. Vleva probeert dus de belangrijkste sectoren en thema's af te dekken. Het gevraagde engagement beperkt zich niet tot het betalen van een bijdrage. De actor in kwestie moet ook actief zijn op Europees vlak. Hij kan zijn Europese werking dus niet (volledig) uitbesteden aan vleva.

3.2. Antwoorden van Luc Van den Brande

Luc Van den Brande merkt op dat de statuten ook voorzagen in de mogelijkheid van toetredende leden. Dat heeft echter niet gefunctioneerd en het is niet langer het geval.

Over de voorwaarden om lid te worden is vaak gediscussieerd, maar er is geen duidelijk antwoord gevonden. De leden moeten uiteraard in hun beleidsveld enige betekenis hebben in Vlaanderen. Vleva gaat niet uit van de illusie dat de overheid alle opdrachten kan opnemen. Het is vooral belangrijk dat er een goede match is tussen institutionele en maatschappelijke actoren.

Bij de opstart van vleva zijn er vijftig gesprekken geweest met instanties die veel belangstelling hadden voor Europa, maar niet voldoende middelen hadden om daar zelf op door te werken. Het lijkt geen twijfel dat er nog meer kan gebeuren. De gemeenten gaan momenteel nog onvoldoende in op het aanbod van vleva. Dat geldt ook voor de centrumgemeenten. Er is wel een goede koppeling met de VVSG. Over het eventuele lidmaatschap van de Verenigde Verenigingen heeft vleva zich principieel opgesteld. Alleen het individuele lidmaatschap van een organisatie is zinvol. De Verenigde Verenigingen vertegenwoordigen meer dan honderd verenigingen waarvan sommige gevraagd hadden om individueel lid te worden. Persoonlijk denkt de spreker dat de vakbonden het ledenbestand van vleva wel hadden kunnen vervullen.

Voor de overheidsactoren binnen de raad van bestuur is er een goede 'gender balance'. De sociaal-economische actoren zouden op dat vlak eigenlijk een bijkomende inspanning moeten leveren. De tevredenheidsgraad is hoog. Vleva zal wel nog proactiever optreden. De workshops in het kader van de visieontwikkeling van de Vlaamse Regering waren boeiend. Hij betreurt wel dat het vooral de gebruikelijke aanwezigen waren die daar hun opwachting maakten.

Europa zit momenteel inderdaad in woelige wateren. Het is wel een goed moment om na te denken over de toekomst van het Europese project. De gemeenten zouden een grotere rol kunnen spelen. Het lijkt alvast een goed idee om een benchmarking te organiseren. Veel van de andere representaties nodigen vaak sprekers uit. Men zou kunnen onderzoeken tot welke concrete resultaten dat allemaal leidt.

De spreker zou het goed vinden om een geregistreerd lobbystelsel in te stellen. De Europese Commissie heeft daartoe een aanzet gegeven door de invoering van een transparantieregister. Op sommige punten functioneren de Europese instellingen blijkbaar transparanter dan de Belgische of de Vlaamse. Het gaat vaak meer om een gebrek aan informatie dan een gebrek aan democratisch functioneren. Hij erkent wel dat er nog werk aan de winkel is. Bij het transparantieregister was het de vraag of regionale en lokale overheden als lobbyisten moesten worden beschouwd. De Commissie heeft geoordeeld dat dit zeker niet het geval is binnen een systeem zoals het onze, waar er geen hiërarchie van normen is.

Hij erkent dat Rik Daems tot op zekere hoogte gelijk heeft over subsidies. Om het EFSI mogelijk te maken is er op Horizon 2020 en op het prioritair infrastructuurprogramma telkens 2,5 miljard euro gekort. Tot nog toe werd dat niet gecompenseerd. Die discussie moet nu gevoerd worden bij de review. Het geldt voor de bestrijding van de jeugdwerkloosheid was in 2015 al op. De vraag is dan hoe dat in de periode van 2016 tot 2019 moet worden aangepakt. Een van de directeurs van Horizon 2020 is de Vlaming Kurt Vandenberghe, directeur bij de directie-generaal Research, die ook actief betrokken is bij de werking van vleva. Vroeger was Europa op het vlak van onderzoek en ontwikkeling een subsidiejackpot. Nu probeert men samen met de partners op het veld na te gaan welke projecten een toegevoegde

waarde kunnen hebben. Bij de structuurfondsen, die toch bijna een derde uitmaken van de Europese begroting, is dat nog onvoldoende het geval. Bepaalde landen kunnen slechts twintig percent van de middelen absorberen die theoretisch worden aangereikt. Bij de rest van de middelen kan bovendien de vraag worden gesteld of ze goed besteed zijn. Daarom zou het goed zijn om in de toekomst wat af te stappen van subsidies en na te denken over andere incentives, bijvoorbeeld op fiscaal vlak, die efficiënter kunnen zijn. Op veel domeinen gebeuren er voortdurend analyses over de effectiviteit en de efficiëntie van de aanwending van de Europese middelen.

4. Bijkomende vragen en antwoorden

Herman De Croo komt terug op de 117 dossiers. Hij begrijpt dat het vooral gaat over richtlijnen. Ondertussen zijn er veertig dossiers afgerond. Wellicht hebben heel wat Europese organen zich over die dossiers gebogen. Wat is dan de specifieke inbreng van vleva?

Luc Van den Brande merkt op dat men er binnen de EU in geslaagd is om de administratieve lasten met twintig percent te verminderen. Toch blijft de toegang tot sommige instrumenten nog altijd heel moeilijk. Vleva probeert een dienst aan te reiken die voldoende flexibel is, die kwaliteit biedt, die de drempel zo laag mogelijk houdt, en indien mogelijk tegen de laagste kostprijs. In essentie is de toegevoegde waarde van vleva dus de drempelverlagende werking.

Rik DAEMS,
voorzitter

Joris POSCHET,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BBL	Bond Beter Leefmilieu
bnp	bruto nationaal product
CETA	EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
EFSI	Europees Fonds voor Strategische Investerings
EIB	Europese Investeringsbank
EU	Europese Unie
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
IMEC	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
IVA	intern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
pps	publiek-private samenwerking
TTIP	Transatlantic Trade and Investment Partnership
vleva	Vlaams-Europees Verbindingsagentschap
VS	Verenigde Staten
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk